

Előfizetési ár:
 Egész évre. . . 8 korona.
 Félévre . . . 4 korona.
 Negyedévre . . 2 korona.
 Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések:
 Kiadóhivatalban árszabály szerint vétetnek fel. Nyilttérben petit soronként 20 fillér.

BÁCS-TOPOLYAI HIRLAP.

SZÉPIRODALMI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Feladvós szerkesztő: Dr. FÁRNEK DEZSŐ ügyvéd.

Szerkesztőség:
 B-Topolya, gr. Széchenyi István-utca 695 szám. hova a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
 Wilhelm Miksa könyvnyomdája, hova az előfizetések s a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Csak bérmentes levelek fogadtnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

Egyes számok kaphatók: Topolyán Wilhelm Miksa könyvnyomdájában, Szabadkán: Wilhelm Samu könyv- és papirkereskedésében

Megint gyenge közepes termés.

Féter Pál napja óta szerte az országban folynak már az aratási munkák és gazda és munkás megkettőzött szorgalommal fáradoznak, hogy minél hamarabb betakarítsák az áldást, amit adott a jó Isten.

Sajnos, derűs meglegedett arcot ismét keveset látunk. Az idei termés sem ütött le a tavasszal a legzebb reményekkel eltelve nézett egész Magyarország az aratás elé, szépen fejlődtek az őszi és a tavasziak is. Hivatalos szakértők is, sőt maga a földművelésügyi minisztérium is az ő jelentéseiben azt jósolta az örvendező világnak, hogy jó termés várható. Jött aztán a száraz, tropikus hőséggel a május és elperselte a reménységet. Ilyen forró májusra még alig emlékeznek nálunk. Eső is roppant gyéren volt ebben a terményekre nézve oly fontos hónapban és így minden forró, napsugár nap százazretket és milliókat égetett el a magyar föld kincseiből. Juniusban jöttek aztán a zivataros esők, több a kelleténél és amit a hőség megkímélt, azon pusztított a sok nedvesség. Rohamosan romlott a termés mindenfelé, úgy, hogy most, amikor szerte az országban aratnak, kézzel foghatóan láthatja mindenki, hogy a termés felényire sem olyan jó, mint amilyenek vártuk.

Némely vidéken valamivel jobb, másutt meg valamivel rosszabb a termés, mint tavaly volt, pedig azt tudja min-

denki, hogy tavaly rossz esztendeje volt a magyar földnek. Amiből következik, hogy az 1908-ik év sem kecsegteti jobbal a magyar gazdaközönset, mint a tavalyi esztendő. De ezért ne ragadjon el bennünket a pesszimizmus. Ha mennyiségileg nem is nagyobb az idei termés átlaga a tavalyinál, minőségére mindenképpen fölülte áll és így remélhető, hogy ezen a téven mégis néhány millió koronával nagyobb bevétele lesz a magyar gazdaközönsetnek.

Az aratási munkálatoknak is kedvez az időjárás s ez is sokat ér. De még nagyobb jelentősége van annak, hogy szerte az országban békésen folyik az aratási munka. Sehol nincsen sztrájk, sehol nem kezdtek a munkások bérmozgalmat, a szociális urak úgy látszik, nyári szünetet tartanak és fürdőznek. Most látszik meg, milyen jó hatással volt Andrassy Gyula gróf belügyminiszter lépése a munkás és munkaadó között elégedetlenséget szító szakszervezetekkel szemben. A földmunkás szakszervezetek egy jelentékeny részét azokat, amelyek a törvény ellen vetettek és az alapszabályokat nem tartották be, a belügyminiszter feloszlatta vagy felfüggesztette és ez a szigorú példaadás üdvös hatással volt a többi szakszervezetekre, mert ezek most nem mernek izgatni és aránylag elég csendesen viselkednek. A miniszter mindenütt szigorúan, de igazságosan jár el és ennek köszönhető, hogy most rend van az országban a munkakérdés tekintet-

tében. Másik kedvező körülmény az, hogy a búzának és a többi gabonaneműnek elég magas ára van. Reméljük, hogy a kormány, mely eddig is annyi jelét adta annak, hogy minden lehető elkövet a mezőgazdaság érdekeinek előmozdítására, lehetlenné fogja tenni az olyan börtzemanővereket, amelyek a gabonaárakat természetellenesen lenyomják vagy felszólják. És így nem lesz kitéve a magyar gazda annak a szomorú eshetőségnek, hogy amit jég, szárazság és eső meghagyott neki, azt elvigye a pesti börtzspekuláns.

Csak a fogyasztó közönset nem találja meg a maga számadását ennél a gyenge, közepes termésnél. Megint nincsen kilátás arra, hogy az élelmiszerek ára aratás után lényegesen csökkenjen. A drágaság megmarad, hacsak külföldi kedvező konjunkturák mérsékelőleg nem fognak hatni az árakra. Legszomorubb az, hogy a hus magas ára is megmarad, miután takarmány dolgában a legsilányabb ennek a mezőgazdasági esztendőnek az eredménye.

Vármegyénk közgazd. állapota.

Rác György, megyénk agilis és nagy érdemű gazdasági előadója, vármegyénk közgazdasági állapotáról a következőkben számol be a törvényhatóságnak:

Néhány nap és bekövetkezik az időpont, midőn a gazda egy évi munkájának jelentkezik az első gyümölcse a beköszöntő aratás

FÁRKA.

Buffalótól Chicagóig *)

— Amerikai utirajz. — Irta: Vértesi Károly.

A Niagara vizzuhatagnál, a megolvadt ezüstömeignél, lelkem eltelve a természet nyújtotta szépségekkel, válogathattam, melyik vasuti vonalon jussak el Chicagóba, Amerika második legnagyobb városába, hogy ott, pihenés után ismét a városi nagy zajban vegyüljek el.

A Michigan Central Rail road-ot választottam további utamra. Több oknál fogva tettem azt. Canadába akartam átmenni, járnunk ennek az Ontario tartományában, a tavak között megfordulni s azután átvágni a Detroit-folyón, mely a Huron-tavat köti össze az Erie-tóval. Szóval, errefelé ígérkezett nekem a legtöbb láttnivaló s azonkívül a new-yorki hölgyek, a niagarai találkozóknál, nagyon a lelkemre kötötték, hogy el ne mulasszam megnézni a szépen fekvő Detroit várost, melynek a magasztalásából nem fogytak ki.

Annál inkább cselekedtem az utasításuk szerint, mert reméltem, hogy a nagy tavak valamelyikén, vagy talán háromon is, kényelmes gőzösn 4—5 nap alatt folytathatom utamat Chicagó felé. Ebből azonban semmi sem lett, mert az idej előrehaladásával — nap éj egyenlőség — a turisták hajók beszü-

*) Mutatványszám az irónak. Körutazás Amerikában című, most megjelent illusztrált utirajzából.

tették már a járásukat, zimankós és ködös volt a tavak vize fölött s erősen csapkodtak a tengernyi tavak hullámai.

Ezen az amerikai tengerszerű nagy tavakon, nagy viharok szoktak dólni, pusztítani. Most is, (1905. december) hogy ezeket a sorokat írom, sok ember pusztult el. Az 1782. év óta nem voltak ott ilyen viharok, mint ezek, melyek a Felső-tavon óránként 68 sőt 75 mértföldnyi sebességgel száguldottak a víz fölött és korbácsolták fel a hullámokat. Elsülyedt sok hajó, többről nincs hír.

Utirányommal Cleveland, a legjelentősebb amerikai magyar telep mellé estem, sajnálom, mert három magyar templommal, szervezett magyar városrésze van, Kossuth apánk szobrával, a város környékén pedig 60 000 magyarnak van telepe. Nem juthatunk el mindenhová. Mikor Cleveland ur 1813-ban néhányad magával telepedett itt le, csak amerikai módon lehetett sejteni, hogy félmillióra fog növekedni a derült város lakóinak száma csakhamar.

A hímpló gyorsvonaton is hosszú volt az út Buffalótól Chicagóig, ráment csaknem egy teljes nap és az egész éjszaka, pedig ugyancsak vágatott, erősen zakatolt a vonat az 536 mértföldnyi hosszú utvonalon, erősen fujta a füstöt mozdonyunk kürtője.

Alig hagyta el a vonat Niagara Falls állomást, máris megállapodást tart a Centilever hídnál, mely megvetve lábát két parton lebegni látszik az örvénylő mélység fölött s a Niagara-folyón át összeköti az Unio New-

York államát az angol birtok tagozott tengerparttal bíró Canadával. Vámvizsgálás a kézi táskák tartalmáig. Boszuság. Csakhamar felvidulunk viszontlátva a Niagara folyó vizgombolyogjait, a Victoria Niagara Parkot.

Falls View állomásnál a parkban öt percnyi megállapodást tart minden vonat. Az utazók kiugráltak a kocsikból és selymes pázsitok között tiszta járdán a parkos helyen néhány lépéssel a Niagara partján vagyunk, azon a ponton, ahol legszebb kilátás nyílik a szemközti lévő, dübörgő, döngő Niagara-vizesések tündéri képére, úgy az amerikai, valamint a Lópatkó-zuhatagra, a Canadai vizesésre és a verőfényben csillogó vízfelhőbe burkolt tájra. Legpompásabb szivárvány színében ragyogó gőzszlop kerekedik, szállong fölülte, változtatja helyét s a levegőbe ivódik. A habok fölött egy pompás szivárványnak a látásakor eszembe jut a néphit, mely azt tartja, hogy aki átfut a szivárvány alatt, az megváltoztatja a nemét. No, itt a lehetőség gondolata is ki van zárva. Utolsó érzékeny bucsuvétel részemről a gyöngyvetés reneteg országától. Soha sem látom többé a mouse-line fátyolt, soha sem fog a fülemben zsongani a vízjáték dőreje, nagyon sajnálom, pedig nagyon megszerettem, és itt, a párákra lerajzolódó, a vizeket átölelő szivárvány ívek helyszínén, hatás alatti hangulatban szerettem volna leírni a felolvasztott malachitszerű vizesést, de a hőmpölygésről csak vázlatot tehettem papírra, mint a tájképfestő, aki szépítő vonásokkal otthon dolgozza ki a részleteket. Nem futotta jobban az időm,

révén. Aki ismeri az általános gazdasági viszonyokat, e viszonyok között a gazda és a nagyközönség helyzetét, az tudja méltányolni a fontosságát is ennek a mozzanatnak, valamint a kilátásokat is, melyek a kasza, sarló nyomán támadnak.

Előttem fekszenek egész halmazával az értesítések és a tapasztalatok, melyeket vármegyénk minden részében beszereztem és igen sajnálatos, hogy az eredmények, amelyeket ezekből az értesítésekből és tapasztalatokból leszűrhetünk, egyáltalán nem mutatkoznak biztatónak. A fősúlyt természetesen a kalászos növényekre fektetem, de ezek mellett hasonlóképen részben kedvezőtlen a kép a többire nézve is.

Az őszi buza és rozs eredendő baja a tavaly megkésett vetésben rejlik. Ez a hátrányos körülmény különösen ott érvényesült nagy mértékben és a termés eredményre nézve a legrombolóbban, ahol a földek különben is gyengébb talajuk. Rátetézt erre a hátrányos körülményre az időjárás kedvezőtlen alakulása. A kettő együttvéve idézte elő az eredményt, amely becslésem szerint a kalászos növényeknél jóval alatta marad a középsőnek. Ha a júniusi esőzés valamivel korábban jelentkezett volna, az aratás okvetlenül kedvezőbb kilátásokat nyújtana. Példa erre a jól művelt és jól trágyázott földek tanúsága; ezekben a kései idő dacára sem árthatott az állandó hőség annyit, hogy legalább a jó középtermést ki ne adhatnák. Természetesen csak sajnálni lehet, hogy a jól művelt és jól trágyázott föld az elenyésző kisebbséget képezi és hogy ekként a földek nagyobb, a kevésbé jól művelt és kevésbé trágyázott része dönti el a mérleget. Hozzájárul a kedvezőtlen természeti túlsúlyhoz az üszög is, amely általánosan fellépett, amely még a legintenzívebb gazdaságok terméskilátásait is megcsappantotta. Összevéve mindezek az okok idézik elő azt az eredményt, hogy nekem az átlag hozamot, sajnos bár, de realisan a közepesen alóli termésnek kell minősítenem.

Ugyanezek az okok idézték elő nagyjából azt is, hogy zabbán és tavaszi árpában a kilátásaink még silányabbak, mint ahogyan azt az előbbieknél jeleztem. Hogy egyazon okok ezen a téren még rosszabb átlagot idéznek elő, annak magyarázatát azt adom, hogy a zabra és a tavaszi árpára az esőhiány és a tikkasztó forróság a lehető legrombolóbb hatással voltak.

A takarmány és aljszalmatermés tavaly is gyatra volt. Idei kilátásainknak hű képét hiszem adni, ha azt állítom, hogy ezen a téren a termés még a tavalyinak is mögötte marad.

Niagaráról, a szétküldött levelező-lapokat is éj közepén irtam faradtan, a lecsukódó pillák éberen tartásával.

Welland városkánál átrobogunk azon a csatornán, mely a két tavat, Erie és Ontariót köti össze, hogy a vizeséseket megkerülve, a vízi közlekedést fentartsa.

Alig veszem észre, hogy más országban vagyok, Canadában járok, amely, jó Angolországok legnagyobb területű birtoka, mondjuk Új Angolország, mely uralja Nagy Británia királyát és az Indiák császárat.

Termékeny rónaföld ez, nagy területű, 3.746.000 négyszög mértföld angol gyarmat, az egész világra kiható kereskedéssel. Esős táj, deli fenyőfák, a pópulus canadensis citkés leveleinek az ezüstös csillogása, dus növényzet virulása. A termékeny föld, rövid fű-fajokból álló zöld köntösét soha sem veti le. Üdül szemünk a mező búrnyán, melyről ökönyomnyi vizecskék csillannak fel. Kondások, gulyások, kutyák nyakörvvel, csordakutak. Mással cséplőkészlet, pelyvarakás, szalmaboglyák. Mégmásként ösvény kanyarog egy léczkerítéses házikóhoz, eleven garados, árnyékos, szellős tanyához. A fekete talaj buzacsiráztatására igen alkalmas föld, kemikai alkatrészeinél jobb, mint a magyar alföldé, déli Oroszorszáé. Itt terem a búzák legkitünőbbje, habár a mi hófehér lisztünkben is pókhálószzerű finom rétestésztát lehet huzni. Szóval Canada, Ceres kedves tartózkodási helye, a világ legelső gabona magtára. Oszlopos ház eszterhéjak. A szolid építkezésű

Sinylik az eső hiányát részben a tengeri, a burgonya, valamint az összes vetemények is. Azt hiszem azonban, ha egy-két héten belül esőt kapnak, ez a körülmény a maiakhoz képest jelentékenyen javítana kilátásainkon és így jó közepes termést remélhetünk.

Legutolsó jelentésemben — az előtérbe toltult körülmények folytán — behatóbban foglalkoztam munkásviszonyainkkal. A kérdés fontosságán és mindig időszzerű voltán mulik, hogy ezuttal sem térhetek fölötte szó nélkül napirendre. Annál is kevésbé, mert örömmel konstatálhatom, hogy utolsó jelentésem óta ezen a téren a viszonyok javultak, amiben hathatos részük van a gazdák mellett kétségtelenül munkásainknak is. Az utóbbiakat dicséri különösen az a belátás, hogy a tisztességes munka árát megkapják a gazdától itthon is ép úgy, mint másutt. A viszonyok javulásának okai között azonban szerepet játszik az a körülmény is, hogy a szociális izgatás által világnak eresztett jelszavak, remények és illúziók maradnak, amelyekből sem az izgatók, sem az idők ugyszólván semmit sem váltanak valóra. Ennek a tapasztalatnak kijózanító hatása megbecsülhetetlen s nem ajánlhatom eléggé mindeneknek, akiket illet, hogy a kijózanodásnak ezt a processusát, amelynek szociális viszonyaink alakulásában igen fontos szerep jut, minden lehető módon és eszközzel igyekezzenek előmozdítani. Nem szabad felednünk, hogy az általános titkos választójog propagandájának még csak az előestéjén vagyunk s hogy a szocializmus harca csak e reform benyújtásának pillanatával lép sorompóba teljes fegyverrel. A politikának bénító hatása a gazdasági életre amúgy is a kelletnél tetemesen nagyobb. Jó és gazdasági viszonyainkra értékben megbecsülhetetlen volna, ha annak a harcznak kihatásait gazdasági életünkre legalább valamelyest enyhítenék a munkásviszonyok előzetes konszolidálásával.

Hangsúlyoznom kell azonban, hogy a munkásviszonyok kedvezőbb alakulásában része van az amerikai visszavándorlásnak is. Akik hazakerültek s akik odaát megtanulták a munkát becsülni és dolgozni idehaza is, nem zárkozhatnak a tapasztalat elől, hogy munka van itthon is és hogy a munkából meglehet élni itt is. E tapasztalat hatásának kell tulajdonítanom, hogy akik vármegyénkben az általános titkos választójogot olyan fegyverként villogtatják a munkásság előtt, mint amely megvalósulásával egyidejűleg alaposan meg fogja változtatni a munkásság helyzetét is, egyáltalán nem tudják maguk közé csődíteni a munkásokat és nem képesek őket elvonni a komoly munkától.

házak, maguk beszélnek önmagukról. Az indóházak udvarain, formás képű leányok, canadai gyermekek. Az angol föld, óserőtől duzzad. Hasogatják keblét, a vetemény magba szakadva, bőkezűen fizet a természet. Dőlnek a rendek. A tarlók, sok tyukaljnyi csibének, ludcsapatnak adnak táplálékot. Ember, tiszter annyi fér még el Canadában, mint amennyi van. Paraszti munkával sokat lehet keresni, emelkedik a népjólét.

A gyümölcsfák 6—7 éves korukban már bőven teremnek, az almatermelés olyan bőséges, hogy ellátja Észak Amerikát, Angliát, Svéd- és Norvégországot, Dániát és Németországot. Fatermelése nagyobb, mint Európáé. Oroszország és Brazília után Canada a legnagyobb erdőbirtokos a földön.

Berendezett gazdaságok, baromfi udvarok mellett eljutunk St. Thomas városig. Fölötte az amerikai London, ettől lejjebb Dresden. Nálunk is van Bács-Bodrog vármegyében egy Szt. Tamás nevű nagyközség, az is körülbelül ilyen nagy, az 1848—1849. évi szabadságharcunkban szerepet játszott. Véres csatáiról nevezetes hely ez nekünk és szomorú emlékü azokról a kegyetlen utcai harcokról, melyeket a magyarok és szerbek vívtak egymással. Verük patakban folyt. Így vegyül az uton támadt örömmérés közé a fájdalom érzete. Canada lakosai békések, nem gyilkolják egymást festvérharcban, tisztelik a törvényt, a rendőrneket és bírónak alig akad dolga.

(Folyt. köv.)

Egy pillanatig sem szeretném azonban úgy tüntetni föl az állapotokat, mintha a kivándorlás kérdése megszűnt volna, vagy mintha veszedelmes jellegéből veszített volna. Ez a leányzó igazán nem halt meg, hanem csak szunnyadozik. Nem vagyunk hűjával olyan leveleknek, amelyekről nekem tudomásom van és amelyek Amerikából azt a hirt hozzák, hogy az amerikai munkás és kereseti viszonyok ismét változás előtt állanak. A küszöbön levő elnökválasztás aegise alatt visszareméli az előző állapotokat s ennek a reménynek a hangoztatásával már szítják a kedvet és a hangulatot, hogy munkásainkat Amerikába csábítsák. Azért tehát része kell lennünk. Nem elég, hogy a kormányhatóság állandóan evidenciába tartja ezt a kérdést. Foglalkoznunk kell azzal nekünk is szakadatlanul. A kormány tevékenysége csak félmunka marad mindenha, hogyha a társadalom a maga erőivel nem áll szünetlenül rendelkezésére. Különösen számít és pedig teljes joggal számíthat a mi támogatásunkra, a gazdákéra, akik helyzetünkben a munkássággal való közvetlen érintkezésnél fogva a legbecsesebb szolgálatokat tehetjük e fontos kérdés megoldásánál, vagy legalább az adott helyzet javításánál.

Az állattenyésztés állapotáról megyénkben a következőkkel számolhatok be:

A szarvasmarha tenyésztéséről örömmel konstatálhatom, hogy jelentékenyen lendült. Ezzel egyidejűleg azonban megállapíthatjuk, hogy viszont a sertésenyésztés csökken. Azonképen hanyatlott a lótenyésztés is, aminek fontos jele az is, hogy a magánmenesek száma is megfogyott. A magyarázata e fontos állattenyésztési ág hanyatlásának első sorban az a körülmény, hogy a katonai kincstár, mely részben direkt a tenyésztőktől szokta beszerezni lószükségletét, a 4—7 éves lovakért nem adja meg azt az árt, melyben megtérülne a tenyésztőnek a költsége, és a kockázata, arról nem is szólva, hogy fáradásának valami hasznát láthatná. Ékesen beszél e tekintetben az összehasonlítás a külfölddel. Magában Ausztriában is, holott pedig ugyanaz a katonai kincstár vásárol tenyésztőktől, ez utóbbiak kedvezőbb árakat tudnak elérni, mint mi. Németországban 40, sőt 50 százalékkal jobban fizetik a lovakat, mint nálunk. Ránk férne tehát és jogunk is volna hozzá, hogy az árviszonyok ezen a téren nálunk kedvezőbbre forduljanak.

Az állat tenyésztésre nézve különben általánosságban csak jót remélek attól az akciótól, melyet a földmívelési miniszter iniciál erre vonatkozó javaslatával, amely fontos gazdasági ág fejlesztésére törekszik. A miniszter ur szerencsés keze és jóakarata garancia lehet mindnyájunkra nézve, az akciójához fűződő remények. Bárha ugyanilyen kilátásuk lenne azoknak a reményeknek is, melyeket a közlegelő előállítására irányuló törekvésekhez fűznek. Ahol a tagosítást, mint nálunk is, legnagyobb részt keresztül vitték, ott ez a törekvés nehezen fog célt érni. Másutt, ahol a tagosítás még nem törént meg, természetesen mások a kilátások és más kell, hogy legyen a kérdés megítélésének a szempontja is.

Végzetül csak még egyetlen kérdésre térek ki, erre is csak épen gazdasági vonatkozása miatt. Ez az önálló magyar bank. El szeretném kerülni a látszatot, hogy politikát keverek bele jelentésembbe s épen ezért eleve elhárítom ennek még csak feltevését is. De mégis szólnom kell erről a fontos ügyről. Mert megyénkben a kérdés felmerülő vitáiban sűrűn és minduntalan hallom annak a reménynek a hangoztatását, hogy az önálló magyar bank megvalósításával nyomban lényegesen virágzóbbá fog alakulni gazdasági helyzetünk is. Lehet és adja Isten, hogy úgy legyen! Azonban ezt a nagy kérdést a malomalatti viták nem döntenek el. Ennek a kérdésnek az eldöntése komoly munka, amely, ha nem a lehető legkomolyabb, igen könnyen épen gazdasági helyzetünkre gyakorolhatja a legvégtetesebb befolyást. A gondolat évtizedek óta foglalkoztatja legkiválóbb gazdasági elméinket. S ha ennek dacára ez a gondolat még maig sem vált valóra, nyilván annak a jele az, hogy még legkiválóbb elménk előtt sem áll egészen tisztán az a kép, amely az önálló magyar

jegybank felállítása után gazdasági helyzetünket híven visszatükrözné. Gazdasági kérdést meg soha egyetlen nemzet politikai okokkal nem döntött el.

Legyünk mi is rajta, hogy ez a ránk nézve életbe vágó kérdés is tisztán és az egyedül jogosult gazdasági érdekeinek sulya szerint dőljön el jobbra, vagy balra. Legyünk rajta, hogy vezető férfaink is nehéz és felelőségterhes állásukban a szükséges nyugalom közepette mérlegelhessek ezeket az érdekeket és hogy egyiket se bénítsa meg elhatározásában a merev politikai dogma. Lebegjen szemeink előtt mindig, hogy gazdasági kérdésben az a lényeges: hogy ez, vagy ama a politikai álláspont kerekedett ki győzedelmesen, hanem az, hogy a győzelem egyttal győzeleme-e az országnak is? Mi gazdák, amugy is állandó küzdelmet vivünk az elemekkel, amelyeknek szabályozása emberi erőnek nem adatott meg. Nekünk gazdáknak ezer és egygyel több okunk van arra, hogy nehéz boldogulásunk feltételei közül legalább azokat biztosítsuk, amelyek higgadt és józan megfontolásunktól függenek.

HIREK.

Közgyűlés. Községünk képviselő-testülete folyó hó 8-án közgyűlést tartott, melynek csak 3 tárgya volt, de amelyet az állami ménekről, valamint a vásártartási jognak bérbeadásáról intézkedés tett szükségessé. Az első tárgy az állami mének 1909. évre leendő biztosítása és a létszám megállapítása volt. A közgyűlés tekintettel a jelenlegi körülményekre letett ebbeli szándékáról, hogy 4 mént biztosítson a község részére, hanem megmaradt az eddigi létszám, vagyis 2 mellett, s ennek biztosítására az előljáráságot megbizta. A második tárgy a főváros átírata volt k. Steiner József illetőségének megállapítása tárgyában. A közgyűlés elutasította Steiner Józsefnek topolyai illetőségét. A harmadik tárgy a vásártartási jognak a folyó évi 2 vásárra leendő bérbeadására vonatkozó jegyzőkönyv bemutatása és jóváhagyása volt. A mult közgyűlés ugyanis megbizta az előljáráságot, hogy a f. évi 2 országos vásárnak helypénzszedési jogát bérbeadja árlejtés útján s jóváhagyás végett a jegyzőkönyvet mutassa be. A község ugyanis, amidőn a grófi pár a tartási jogot a községnek adományozta, az első tavaszi vásárt házilag tartotta meg, a nyári és őszi vásárok tartási jogát pedig árlejtés útján haszonbérbe adni rendelte s ennek foganatosítása végett az előljáráságot utasította. Az előljárás a vett utasítás szerint az árlejtést megtartotta s most az erről felvett jegyzőkönyvet jóváhagyás végett bemutatja a közgyűlésnek. Az árlejtés eredménye szerint a két vásáron helypénzszedési jogért Dudás Antal az összes költségek viselése mellett 832 koronát ígért, mint legnagyobb ajánlattevő. A jegyzőkönyvet s illetve a bérbeadást a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette. A közgyűlésnek több tárgya nem lévén, a közgyűlés befejeztett.

Baloghy üdvözlése. A szabadkai kereskedők és iparosok pénteken küldöttségileg tisztelegtek Lányi Mór orsz. képviselőnél abból az alkalmából, hogy a végreh. novella tárgyalása alkalmából a kereskedők érdekében interveniált. Az üdvözlő szavak: a köszönetet mondva, Lányi megemlítette, hogy dr. Baloghy Ernő hathatós támogatásával sikerült csak neki az igazságügyminisztert a módosítás szükséges voltáról meggyőzni. Erre a kereskedők és iparosok táviratban fejezték ki köszönetüket Baloghynak.

Az országos vásár. A mai országos u. n. nyári vásárunk az előjelek után itélve igen látogatott lesz. Különösen igen sok passust váltottak ki, ami annak a jele, hogy háziállat igen sok lesz eladó, mert a takarmányhiányra való tekintettel mindenki iparkodik felesleges és nélkülözhető állatját eladni.

Adókvetés. Az egyenes adó kivetőbizottság állandóan működik, eddig kivetette a Bajsa, Alsó-Roglaticza, Pacsér, Feketehegy és Szeghegy (1—50) községek adózó polgárainak III-ik osztályu adóját. — A jövő héten a következő adók lesznek megállapítva. Hétfő: Szeghegy (51—96). Kedd: Szeghegy

(97—147). Szerda: Kishegyes 1—54) és a földbérlok. Csütörtök: Kishegyes 55—95) és a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok. Péntek: Kossuthfalva (1—69) és a földbérlok. Szombat: Kossuthfalva (70—131) és a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok. A jövő héten pedig Csantavér (hétfő—kedd szerda) és Topolya (csütörtök—péntek) kerülnek sorra.

A Topolyán létesítendő polgári iskolának mielőbbi felállítása érdekében Baloghy Ernő országgyűlési képviselőnk az utóbbi napokban Apponyi miniszternél és Tóth államtitkárnál járt, mivel most állítják össze a miniszteriumokban a jövő évi költségvetést. Baloghy kívánsága oda irányult, hogy már a jövő évben folyósítsa a kormány a polgári iskola megnyitásához szükséges költségeket. Ezen kívánságának lehető figyelembe vételét megígérték, tehát nem alaptalanok reményeink, hogy talán már 1909-ben lesz polgári iskolánk.

Kath. népszövetség Topolyán. Mint mult számunkban jeleztük, Leopold Antal érseki titkár vasárnap a templom bucsu alkalmából itt volt, a szentbeszédet ő tartotta, délután pedig a beltéri iskolában értekezlet volt, melyen ismertette a kath. népszövetség célját, feladatát s lelkesen hirdette, hogy minden más vallásfelekezettel békében akarnak élni s első sorban hazafias kötelességüknek akarnak eleget tenni. Beszédének hatása alatt a jelen voltak beléptek a kath. népszövetségbe, melynek tagjai évenként 1 koronát fizetnek s ezért kapják a szövetség folyóiratát és naptárát.

A Bács-Bodrog vármegyei orvosi fiókszövetség június 20-án Ujvidéken tartotta meg az évi közgyűlést. Dr. Rényi József ügyvezető elnök megnyitva az ülést, visszaillesztést vett a fiókszövetség 10 éves működésére s büszkén mutatott rá azon szép eredményre, melyeket a fiókszövetség ugy a vármegye területén lakó orvosok, mint az egész ország orvosi karának ugy anyagi, mint orvostársadalmi érdekében kivívott. Egyben jelentette, hogy a megyei fiókszövetségnek, mely a budapesti orvosi fiókszövetség után a legnagyobb, 175 tagja van. Ezután a ker. munkásbiztosító pénztárak ügyei s az új községi és körorvosi törvény kapcsán szükséges megyei szabályrendeletek iránti állásfoglalás tárgyalattak. Az elnöki megnyitót után a titkár terjesztette elő évi jelentését arról, hogy mily nagy gondtal és körültekintéssel s mily nagy erőfeszítéssel kellett ez évben is a szövetségnek eljárni az orvosokat érdeklő ügyekben u. m. a munkásbiztosító pénztárakkal folytatott egyezkedések, a községi és körorvosok ügye, az uradalmi orvosok helyzete stb. A közgyűlés ugy az elnöki, mint a titkári jelentést, nemkülömben az ezután felolvasott pénztári jelentést tudomásul vette s hálás köszönetét fejezte ki az elnökségnek s a titkárnak az orvosok érdekében kifejtett buzgó és fáradságos nem ismerő munkálkodásáért. A munkásbiztosító pénztár ügyében az egyes helyeken létrejött megállapodásokat s az egyes pénztárak területén követett és követendő eljárási módokat a közgyűlés az elnökség javaslata szerint hosszas vita után elfogadta. Ugyancsak egyenként megállapította a közgyűlés azokat a pontozatokat, amelyek az új községi és körorvosi törvény alapján a megyei törvényhatóság és a községi közgyűlés által szabályrendelileg lesznek rendezendők — melynek a látogatási díjak, lakbér, fuvardíjak, szolgálati viszony, bábák működése s működésdíjai — s utasította az elnökséget, hogy küldöttségileg járuljanak a vármegyei alispán elé azon kérelemmel, hogy ezen szabályrendeletek az orvosi közgyűlés által megállapított módok szerint alkotassanak meg.

Felhívás. Mindazok a tüzoltók és pártoló tagok, kik a folyó évi augusztus 14-től 20-ig Szatmárnémetiben tartandó orsz. tüzoltói közgyűlésen és kiránduláson résztvenni kívánnak, a tüzoltói laktanyán f. hó 18-ig jelentkezzenek, hogy részükre a kedvezményes vasuti jegy kiállítható legyen. Ezen idő után jelentkezni nem lehet.

Hamis huszkoronások. Zentáról jelentik, hogy ott hamis papíros huszkoronásoknak jöttek a nyomára.

Időjárás. Az elmult héten csütörtök éjjel és pénteken eső volt, mely a nagy szárazságot enyhítette s ugy az e-ó, mint az azóta uralkodó hűvösebb időjárás jótékony hatással volt a kukoriczára.

Ügetőverseny egyesület. A megyei gazdasági egyesület ügetőverseny-szakosztálya folyó hó 14-én d. e. 10 órakor tartja Zomborban alkaló gyűlést az egyesület székházában.

Cirkus. Özv. Lódi Ernőné jól szervezett cirkus-társulata szerdán kezdte meg előadásait a Kaszinó-szálló udvarán. Eddig mindig zsufolt ház előtt játszott és a pártolást meg is érdemli, mert ilyen jó társulat már nagyon régen volt községünkben.

A községi jegyzői nyugdíjválasztmányba a június 27-én megtartott közgyűlésen a törvényhatósági bizottság részéről beválasztottak rendes tagul: Karácsony Gyula, Falcione Lajos, dr. Molnár Károly és Szemző Gyula; póttagokul pedig: dr. Zátanyi Dezső és dr. Pasztrovits Jenő; a jegyzők részéről rendes tagul: Kiss Gyula, Berecz Károly, Bercsényi József, Eimann Károly, Milyi Szvetozár, Neszmírák Mátyás, Szokola Gyula és Zsupanszky Lyubó, póttagok pedig: Rauschenberger Adolf, Ladányi Ervin, Piukovits Imre és Szendy István.

A Dunába fullt. Bálint Károly volt helybeli segédtelekkönyvvezető, ki betegsége miatt végkielégítést kapott, Kalocsán volt családjával együtt, hol bajai rokonai látogatták meg, kiknek távozása után ő is eltávozott hazulról s csak két nap mulva találták meg hulláját Paksnál a Dunában.

Öngyilkosság. A segesvári rendőrkapitány sürgőnyözött a topolyai előljárásának, hogy a vasut mentén egy férfi hulláját találták, melyről a személyazonossági eljárás megállapította, hogy Klinger Márton, a topolyai Casinó-vendéglő volt társbérloje. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

Vizbefult kis gyermek. Brankov Mladen bajsai előfogatos neje 5 és 3 éves gyermekeivel kiment szerdán kalászt szedni. Egy őrizetlen pillanatban az 5 éves Lyubomir a 10 cm. mély Barába esett és mire anyja a bajt észrevette, a kis gyermek már halott volt. Csütörtökön dr. Winckler István kir. ügyész, Janka Kálmán vizsgálóbíró és Szokolai János jkvvezető jelenlétében dr. Vályi Dezső tszéki orvos a hullát felboncolta és megállapította, hogy a kis gyermek az ijedtség miatt nem tudott magán segíteni s így fulladt meg.

Elegett cséplőgép. F. hó 6-án délelőtt fél 9 óra tájban a becsei-ut mentén levő új téglagyárnál kigyulladt Üveges István cséplőszekrénye és az egybesereglett segítő munkások minden fáradozása meddő maradt, mert ugy a cséplőszekrény, mint a mellette felhalmozott gabona-készlet mintegy 1100 korona értékben a lángok martaléka lett. A gép biztosítva volt, ellenben a gabona, mely több szegény embernek egész évi termését képezte, nem. A megejtett tüzvizsgálat szerint a tűz oka az volt, hogy a cséplőszekrény főtengelye nem volt kellőleg megolajozva.

Mult számunkban a Kaszinó-fogadó tulajdonosa felkérte azon urat, aki felöltőjét még a tavaszban kávéházában felejtette, sziveskedjék elvinni, különben e hó 15-én azt a község előljáróságának fogja — a szegényház javára leendő értékesítés céljából — átadni.

Hirdetmény. Tudomására hozza alulírott bizalmiférfi a szabadkai ker. (betegsegélyző) munkásbiztosító pénztár összes tagjainak, hogy a helybeli orvos urak és a betegsegélyző pénztár között megegyezés jött létre, amelynek közérdekű része a következő: 1. Minden pénztári tag kivétel nélkül 7 nap alatt köteles bejelenteni vagy azon orvosnál, akit választani óhajt, vagy alulírt bizalmiférfi lakásán azon orvost a helybeli 3 orvos közül, akit folyó évre választani óhajt. 2. Amely tag elmulasztja ezen határidő alatt az orvos kijelölését, azon orvoshoz tartozandónak fog tekintetni f. évre, akinek orvosi segélyét legelső alkalommal veszi igénybe. 3. Az egyszer a tag által kijelölt orvostól f. évben a tag el nem térhet, a változtatás csak a jövő év első hetében van megengedve. 4. Szigorúan tilos lévén a pénztári tagokat az orvos kijelölésében bárkinek is befolyásolni, mivel ennek tisztán az illető pénztári tag bizalmán kell alapulnia. **Barsy Miklós,**

NYILTTÉR.*)

Tudósítás. Van szerencsém az általam a napokban a becsei uton történt tüzeset alkalmából, szegénysorsu károsultak javára gyűjtőívemmel gyűjtött 58 korona 20 fillért az Erdemes községi Elöljáróknak a károsultak között való szétosztás végett, hogy beszoigáltattam, az igen tisztelt adakozókkal ezuton tudatni.

Egyben van szerencsém a t. adakozókat még arról is tudatni, miként a gyűjtött összeg beszoigáltatása alkalmával Jedlicska Mihály jegyző ur a gyűjtőívet, melyből minden egyes adakozó meggyőződhet, miszerint adományait egy fillérig beszoigáltattam és a pénzt elkobozta és azt a járási főszolgabíróshoz áttette.

Teljes tisztelettel

Gruby Jakab.

*) E rovat alatt közlöttekert nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

Meghaltak a héten:

Magyar Julianna 2 hónapos. Rind István 78 éves. Kovács Antal 10 hónapos. Baranyi Mária 2 éves.

Felelős szerkesztő:

Dr. Fárnek Dezső ügyvéd.

Lapkiadótulajdonos:

Wilheim Miksa könyvnyomdatulajdonos

Uri lakás melyhez két utcai szoba, éléskamra, konyha és előszoba tartozik **kiadó.**

A lakáshoz külön bejárat van. Szükség esetén az egész ház kiadó, vagy örök áron is eladó. Bővebb értesítést ad **Csercsovits Pál asztalos Topolyán.**

Ugyanott butorraktárban több uributor darab is olcsó áron eladó.

Szép és jókarban levő **fiakker** olcsón eladó. Megvenni szándékozók tudakozódhatnak **Gutwein Mihálnál** Bácsfeketehegyen, ki bővebb felvilágosítást ad.

Árverési hirdetés.

Alulírott bíróság kirendelt zárgondnok ezennel közhírré teszi, hogy a topolyai kir. járásbíróshoz, mint telekkönyvi hatóságnak 4060/1908. t. számú végzése következtében az „Első Topolyai Kiházasító Szövetkezet felszámolás alatt” cégnek — Jónás Mihály és Novák András kishegyesi lakosok ellen fogantatosított zárlat alkalmával zár alá vett következő ingatlanok az 1908/1909. gazdasági termőévre nyilvános árverésen bérbe, illetve haszonbérbe adandók:

a kishegyesi 395. számú betétben A. II. 3883., 3881/1—a., 3884/1—b. hrsz. 13 hold 1424 öl, 42 hold 543 öl, 622 öl területű szántó és tanyai épület, a kishegyesi 58. sz. betétben felvett 341. és 342. hrsz. 2602. ölnyi kert, melyből 400 négyzetöl szőlőültetvény, a 2618. számú betétben felvett kert felerészét és az 58. számú betétben A. I. 149. és 150. hrsz. 108. ölsz. házat.

Ezen árverésnek Kishegyes községében leendő megtartására **1908. évi július hó 16-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a bérbe, illetve haszonbérbe venni szándékozók oly megjegyzései hivatnak meg, hogy a fent körülírt ingatlanok készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek fognak bérbe, illetve haszonbérbe adatni.

Kelt Topolyán, 1908. július 9-én.

Lendvai Simon,
zárgondnok.

120 láncz
jóminőségű szántóföld
haszonbérbe kiadó. Bővebb értesítést ad

Kihut Mihály
Topolya.

Hirdetmény.

Az **Első ómoraviczai Kiházasító Szövetkezet felszámolás alatt** bejegyzett cég ezennel közhírré teszi, hogy az intézet részben bíróság megítélt, részben perben érvényesített követeléseit **1908. évi július hó 13. napján délelőtti 9 órakor** Kossuthfalva községében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek, készpénzfizetés mellett, örökáron eladja. Az elárverezendő követelések jegyzéke az árverést megelőző órákban a községében és dr. Lestár Albert topolyai ügyvéd irodájában megtekinthető.

Kossuthfalván, 1908. évi július hó 7-én.

„ELSŐ ÓMORAVICZAI KIHÁZASÍTÓ SZÖVETKEZET FELSZÁMOLÁS ALATT”

Karai Sándor, felszámoló.

Tánczoktatás.

Van szerencsém a t. szülők és a tánczkedvelő ifjuságnak szives tudomására hozni, hogy a szokásos

táncz tanfolyamot

ez évben is megtartom a **Büchler-szálloda nagytermében.**

A nagyérdemű közönség b. pártfogását kérve, maradok

kiváló tisztelettel

Klein Adolf,
bajai táncz- és illemtanító.

A tanítás e hó folyamán megkezdődik.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes aczél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Hirdetések

olcsó árban

felvételnek

a

kiadó-

hivatalban.

